Memo

Aan
commissie Economische Stimulering

Onderwerp
Reactie op 'Amateurkunst het zout van de stad'

Datum
30 maart 2021

Registratienummer
M-21000588

Auteur
Sven Portz

Domein/Team
Domein Economie - Team
Beleid Economie

Ambtelijk opdrachtgever
Domein Economie - Teamleider
Beleid Economie

Doel van de memo
Informeren

Afschrift aan

Bijlage(n)

Drie amateurkunstenverenigingen doen met het document 'Amateurkunst het zout van de stad' een appel op gemeente Heerlen om meer aandacht te hebben voor amateurkunsten. Daarbij hebben ze zes ambities geformuleerd. Op 18 maart heb ik een positief gesprek gevoerd met de voorzitters van deze verenigingen. Via deze weg informeer ik de commissie ES over het gesprek en ga ik dieper in op de ambities die de drie verenigingen hebben geformuleerd.

1.
Ontwikkel een duurzame en concrete verbinding tussen gemeente en het amateurkunstenveld. Onderzoek onder andere hierbij wat het belang, bedreiging en toekomst is van de amateurkunsten in de Heerlense stadsdelen, wijken en buurten.

De beleidsregel amateurkunsten vormt een concrete verbinding tussen de gemeente en het amateurkunstenveld. Jaarlijks subsidiëren we op basis van ledenaantallen de verenigingen. Deze beleidsregel is in 2020 verlengd na steekproefsgewijze raadpleging van verenigingen.

We erkennen echter ook dat er bedreigingen (krimp, vergrijzing, individualisering, wijziging in vrijetijdsbeoefening en interesses) zijn en dat er goed gekeken moet worden naar de toekomst van de verenigingen. Dit nemen we serieus en we willen hier het gesprek met alle verenigingen aangaan om te zien hoe we het amateurkunstenveld toekomstbestendig kunnen houden. Tijdens mijn gesprek met het Streektheater, Koninklijke Harmonie Heerlen en het Koninklijk Heerlens Mannenkoor St. Pancratius is besproken dat wij hierover in gesprek blijven, knelpunten gezamenlijk onderzoeken en de aanstaande Culturele Agenda aangrijpen om de toekomstbestendigheid van de amateurkunsten te waarborgen.

2. Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor mensen en wijken om tot bloei te komen. Wij willen een stimulans voor actieve en passieve participatie aan kunst en cultuur door bewoners van Heerlen. Hierbij moeten amateurkunstverenigingen betrokken worden die hulp krijgen van professionele makers om innovatie, hoge kwaliteit en zeggingskracht te garanderen.

We hebben in de afgelopen jaren een aantal mooie voorbeelden gezien waar amateurkunsten en professionele kunsten elkaar versterken. Tijdens Cultura Nova zijn er producties gerealiseerd waar verenigingen en professionele gezelschappen aan elkaar gekoppeld waren. En in de proeftuin Dans wordt er

geëxperimenteerd met een samenwerking tussen harmonieën en breakdancers. De verschillende organisaties en disciplines kunnen van elkaar leren, maar moeten ook niet de eigenheid verliezen. Een samenwerking kan immers ook gekunsteld zijn. We zien een mogelijke uitwerking van deze ambitie in het verlengde van het onderzoek zoals voorgesteld in ambitie 1. Dat zal als startpunt moeten dienen voor verdere uitwerking. In de tussentijd kunnen er bij concrete ideeën voor participatieprojecten subsidieaanvragen worden ingediend bij Frisse Wind Heerlen. Daar is ook de mogelijkheid tot ondersteuning. Zo is reeds een samenwerkingsproject tussen Miserabel en de NIEUWE NOR vanuit Frisse Wind gesubsidieerd om "de inwoners van Heerlen en haar wijken met de diversiteit van blaasmuziek kennis [te] laten maken."

3. Alles begint bij de jeugd. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is op vele basisscholen in Heerlen verankerd in cultuureducatie met een doorlopende lijn voor alle groepen. Wij vinden het belangrijk dat naast de 'gewone' aandacht tijdens de lesuren op school het van belang is om cultuur bij de jeugd te stimuleren middels programma's voor Buitenschoolse Opvang die mede uitgevoerd worden in samenwerking met de amateurkunstverenigingen in de wijk. Hierbij komen cultuureducatie, amateurkunsteducatie, amateurkunst en artistieke programmering bij elkaar.
Via de beleidsregel amateurkunsten is de financiële impuls per jeugdlid hoger dan voor een volwassen lid, waarmee we willen stimuleren dat verenigingen meer inzetten op jeugd. We staan, wederom in het verlengde van ambitie 1, ervoor open om te onderzoeken of we deze manier op een andere wijze moeten inkleden. Tijdens ons gesprek met het Streektheater, Koninklijke Harmonie Heerlen en het Koninklijk Heerlens Mannenkoor St. Pancratius hebben we afgesproken dat we dit ook meenemen in de Culturele Agenda en zo mogelijk een gesprek organiseren tussen de verenigingen en de penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (SCHUNCK).

4. Niet alleen jongeren maar ook ouderen zijn een belangrijke doelgroep voor de amateurkunsten. Om ouderen te verbinden met de gemeenschap en het verenigingsleven kunnen ouderen actief betrokken worden bij educatie en programmering middels projecten en bij seniorafdelingen van amateurverenigingen. Hierbij denken wij ook aan de toegankelijkheid en voorzieningen voor ouderen in accommodaties waar gerepeteerd wordt.
De verbinding tussen jong en oud is een van de actielijnen in het ouderenbeleid. We stemmen regelmatig af met Seniorenvereniging Heerlen over de verschillende actielijnen. Er is nog niet echt aangeslagen op de actielijn waar de verbinding tussen jong en oud centraal staat. We gaan over deze ambitie graag het gesprek aan om te zien welke rol de verenigingen kunnen spelen.
Er wordt daarnaast zorgvuldig gekeken naar de toegankelijkheid in de accommodaties waar gemeenten Heerlen een directe rol speelt.

5. Theater Heerlen is van en voor de Heerlenaren.
Amateurkunstenverenigingen krijgen de mogelijkheid om tegen gereduceerde huurtarieven gebruik te kunnen maken van Theater Heerlen.
Parkstad Limburg Theater heeft naast de commerciële verhuur van zalen ook een cultureel tarief. De verenigingen kunnen hier gebruik van maken. Verder

introduceerde PLT een aantal jaren geleden een model, waarbij je met amateurs geen huur rekent maar een afreken model op basis van de recette. Dit om op meer gelijkwaardige basis met elkaar de voorstelling te organiseren en te faciliteren en van elkaar sterktes gebruik te maken. Dit model legt daarmee ook de nadruk bij PLT om marketing tools meer in te zetten voor meer publieksbereik. Tijdens het gesprek met de drie verenigingen op 18 maart, waren zij vol lof over de houding van PLT.

Daarnaast is het Cultuurhuis juist een podium voor amateurkunsten en geschikte plek voor verschillende verenigingen. Echter vinden we het ook van belang dat de verenigingen zichtbaar zijn in de stadsdelen waar zij hun wortels hebben.

6. Heerlen krijgt een cultuurfonds om cultuurparticipatie- en innovatieprojecten en versterking van netwerken aan te jagen en de amateurkunst meer zichtbaar te maken in Heerlen.
Heerlen heeft voor de periode 2020-2022 een donatie van het VSB fonds ontvangen ter hoogte van 1 miljoen euro. Als je als inwoner of organisatie van deze stad mooie of vernieuwende ideeën hebt om de stad mooier te maken of mooie initiatieven te starten voor stad of buurt kun je een aanvraag indienen tot 10.000 euro bij Frisse Wind Heerlen. Een scout-coach van Stichting Frisse Wind neemt contact op om na te gaan hoe ondersteuning geboden kan worden. Dit fonds voorziet in de vraag die de verenigingen hebben. Tot slot hebben we de verenigingen een verdubbeling van de waarderingssubsidie in 2021 verleend. Deze middelen kunnen worden ingezet voor innovatieve projecten.

We signaleren dat de eerder genoemde uitdagingen bij de amateurkunstenverenigingen zich niet beperken tot onze gemeentegrenzen. Ledenaantallen dalen en verenigingen heffen zichzelf op. Niet vanwege financiële problemen, maar omdat er onvoldoende animo is en onvoldoende nieuwe aanwas zich meldt. Krimp, vergrijzing, individualisering en een andere manier van vrijetijdsbeoefening zijn hier onder andere debet aan. Minder jongeren lopen warm om bij een vereniging te gaan en het publiek dat bereikt wordt is over het algemeen weinig divers. Uitdagingen die niet uniek zijn voor deze gemeente. Die uitdagingen willen we aanvliegen met collega gemeenten of het Huis voor de Kunsten. Zowel de gemeente als de verenigingen zijn aan zet om toekomstbestendig te blijven en mee te gaan met de veranderende interesses.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,
namens dezen,
wethouder voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur, Erfgoed en Wonen,
J.M.M. Clemens

Dit memo is digitaal ondertekend en daarom staat er geen handtekening onder.